

SANTA MARIA DE TAGAMANENT

Fa molts anys, segons el meu record uns cinquanta-cinc, que vaig pujar per primera vegada a Tagamanent. Llavors, del primitiu castell —documentat a l'Arxiu Capitular de Vic l'any 945— no en quedava ni rastre, però, com a tants altres castells de Catalunya, la capella resistí el pas del temps i, transformada en parròquia, ha subsistit fins a les malvestats del 36.

D'ençà d'aquell primer dia hi he pujat forces vegades i he estat testimoni del procés de degradació constant i inexorable que ha sofert el santuari de Santa Maria de Tagamanent.

En l'obra "Els castells catalans" s'hi pot veure una fotografia datada el 1925, en la qual s'aprecia l'estat relativament ben conservat del Santuari. La porta d'entrada al recinte ostentava un coronament, que incloïa un rellotge de sol, i que s'allargava alçant el mur en el qual s'adossava el cementiri parroquial. La porta es tancava amb una forta reixa. L'església, igualment com la casa rectoral, es conservaven prou bé, gràcies a què servia d'habitable a una família d'ermitans que en tenien cura.

El desastre del 36, foragitats els ermitans, significà el saqueig i la brutícia indiscriminats. Els pastors dormien a l'església i hi arreceraven el ramat; després se'n feren amos els excursionistes de guitarra que hi anaven a passar els caps de setmana. Malgrat tot —i es pot veure en les fotografies que publiquem que són del 1962— el conjunt encara es mantenia. Amb vint anys més la degradació ha esdevingut gairebé absoluta: una banda del campanar escrostonada, les edificacions que flanquegen l'església gairebé destruïdes, els taulats esfondrats, ruïna total.

Potser calia arribar al límit màxim. Fa algun temps es publicà una notícia en la qual es deia que s'anava a intentar la restauració de Santa Maria de Tagamanent.

Hem volgut comprovar-ho. Joan Armengol, la seva muller Maria-Neus, el que signa i en Josep Alemany, cosí meu i company inveterat de les meves caminades, constituïts per unanimitat en representants dels Amics de l'Art Romànic, emprenguérem una vegada més el camí del singular turó.

No ens va saber greu. S'hi treballava. S'ha començat, naturalment, per l'església . Ara està neta i polida, reposada la llosa de l'altar, lliures d'entrebancs els dos preciosos arcs laterals i, sobretot es nota una celebració del culte amb certa regularitat. A més, tots els accessos a llocs on s'ha iniciat la restauració estan tancats amb reixes. Es fan coses i se'n faran si el pressupost —clau de volta— no falla.

Per a nosaltres aquell diumenge, 11 de desembre, fou un dia feliç i esperançat: Santa Maria de Tagamanent, reviu.

Robert Durbà i Alemany

